

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21
62101 Lapua
Puh. 06 4335 700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Lauantai 7.7.2018
päiväseurat klo 13.00
Tapani Rantala

"Minulla on sinua niin ikävä." Ikävä on kaipausta, joka ilmentää rakkautta. Tule tänne! Tule lähelleni! Ole minun kanssani. "Vieläkö yksi yö, että tulet takaisin?" kuuluu puhelimesta pienen oman lapsen pakahduttava kysymys matkalla olevalle isälleen. Tai muistan, kun kolmevuotiaan tyttärenti kanssa olimme olleet kotona Turussa, ja vaimoni oli parin päivän mittaisella matkalla. Meillä oli mennyt oikein hyvin, mutta kun olimme juna-asemalla vastassa vaimoani ja tyttärenti näki äitinsä nousevan junasta, hän purskahti saman tien itkuun ja juoksi äitiään vastaan. Ikävä ja jännitys purkautuivat itkuna, joka pian laantui äidin sylissä. Ikävän tunne voi olla kovin vahva. (Sovin nyt jo aikuisen tyttärenti kanssa, että voin tämän kertoa.)

Rakkaan ihmisen poissaolo synnyttää ikävää. Kaivata ja ikävöidä voi myös vielä tuntematonta. Voin kaivata rakasta paikkaa, tuttuja maisemia, tai minulla voi olla kaukokaipuu. Voin ikävöidä jonnekin, jossa elämä voisi saada uutta kiinnostavuutta ja sisältöä.

Ikävöinti ja kaipaaminen ovat synnyttäneet lukemattomia runoja ja lauluja. Ikävä osoittaa ihmiselle suuntaa. Sinne minä tahdon, tuonne minä kaipaamaan.

Suunta voi olla myös jo elettyyn elämään. Voimme kaivata sinne, missä olemme kokeneet syviä merkityksiä ja missä olemme tulleet rakastetuiksi. Kaipaamme maisemaa, joka asuu meissä.

Joskus kaipaamaan sitä aikaa, kun lapset olivat pieniä. Tai sitä aikaa, kun itse olin lapsi. Ja kaipaamaan niitä ihmisiä ympärilläni.

Arkun äärellä moni huokaa ja suree: minulla on sinua niin ikävä.

Ikävöinti voi merkitä paitsi surua, myös syvää kiitollisuutta. Kiitos, että tämäkin on saatu elää ja kokea. Kiitos yhteisestä matkasta.

* * *

Kirkkoisä Augustinus kirjoitti sanat, joita on toistettu paljon: "Jumala, sinä olet luonut meidät yhteyteesi, ja sydämemme on levoton, kunnes se löytää levon sinussa".

En aina ehkä tunnista sitä levottomuutta ja ikävää, joka minussa on. Elämänjanoa, tarkoituksen kyselemistä, mistä tässä elämässä on kysymys. Minne olen matkalla? Ikävöinkö Jumalaa ja hänen läsnäoloaan?

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21
62101 Lapua
Puh. 06 4335 700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Ikävöinti voi olla pyytämistä ja rukousta. Tule Jumala ja auta. Jumala, älä hylkää, armahda minua. Näiden herättäjäjuhlien tunnus nousee Jaakko Löytyn tekemästä virrestä: ”Lähellesi ikävöin, ole läsnä päivin öin, hyvä Jumalamme.” Samaa ikävöintiä heijastelevat useat Siionin virret. Uudessa kokoelmassa ensimmäinen osasto on nimetty sanalla Ikävä. Ikävä ja ikävöinti kuvaavat ihmisen odotusta ja toivoa. Se voi merkitä ihmiselle myös tyhjyyden tunnetta, epäuskoa, epäonnistumista ja tuntemusta Jumalan poissaolosta.

Kun Jumala puhuttelee ihmistä, tämä voi juuri silloin tuntea itsensä tyhjäksi ja avuttomaksi. Jumala voi riisua ihmisen niin, että hänellä ei ole esitellä hyvää elämää, ei saavutuksia eikä edes sellaista uskoa, joka täyttäisi minkäänmoisia mittoja. Asetti niitä siitä itse tai toiset. Herra Jeesus Kristus, armahda minua syntistä ihmistä. Tämä pyyntö kertoo ikävöinnistä ja myös siitä, että ikävöinnin kohde on jo pyynnössä itse läsnä. ”Koska valaissee kointähtönen mua köyhää kerjääjää? Koska päättyy matka yöllinen, on yhä hämärää?”

Ikävöinti on kaipausta, se on kerjäämistä, se on toivon ylläpitämistä, se on luottamusta. Se on ahdistusta ja epävarmuutta. Ikävöinti on unelmointia. Ikävöinti on oikeudenmukaisuuden nälkää, se on luomakunnan huutoon vastaamista. Ikävöinti on matkantekoa kohti kotia. ”Lähellesi ikävöin, ole läsnä päivin öin, hyvä Jumalamme.”

Sydän on levoton, kunnes se löytää levon sinussa. Lepo ja levottomuus, usein ne ovat molemmat läsnä, ristiriitaisestikin. Se on elämänmatkaajan osa. Emme ole perillä, voimme eksyä, voimme pelätä hirveästi myrskyissämme. Ikävöinti merkitsee pyyntöä ”Tule ja auta”, ja myrskyn keskellä seisoo hän, joka voi myrskyn tynnyttää.

* * *

Olen katsonut tänä vuonna useita kertoja Hugo Simbergin maalausta Haavoittunut enkeli. Seinämaalaus on Tampereen tuomiokirkossa, alkuperäisin versio on Ateneumissa Helsingissä. Taiteilija maalasi sen vuonna 1903 toivuttuaan vakavasta sairaudesta. Tampereen tuomiokirkkoon — silloiselta nimeltä Johanneksen kirkkoon — hän teki uuden version tuosta työstä maalatessaan kirkon freskoja pari vuotta myöhemmin.

Maalauksessa kaksi vakavilmeistä poikaa kantaa paareilla enkeliä karuhkossa maisemassa. Tuomiokirkon versiossa taustalla näyttävät kohoavan tamperelaiset tehtaanpiiput. Enkelin siivessä on vähän verenpunaista, side on kiedottu pään ympärille, silmienkin päälle. Enkelillä on kädessään hentoja valkoisia kukkia. Pojat ovat surullisen vakavia, mutta samalla määrätietoisia ja jotenkin vahvojakin.

On ajateltu, että maalaus tulkitsee Simbergin tuntoja tämän toivuttua sairaudesta. Hän itse ei halunnut työtään selittää. Ensimmäisessä näyttelyssä työn nimen paikalla oli viiva.

Mielestäni tuo maalaus avaa joitakin näkökulmia ikävöintiin. Eräs runoilija on kuvannut Haavoittunutta enkeliä inhimillisen kärsimyksen ja surun yleismaailmalliseksi kuvaksi.

Minä näen tuossa vuosisadan alussa tehdyssä Tuomiokirkon maalauksessa vuoden 1918 tapahtumien onnettomuuden ja painon. Näen lasten surun. Näen myöhempien sotien kärsimyksen.

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21
62101 Lapua
Puh. 06 4335 700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Haavoittunut enkeli. Aivan kuin maalauksessa olisi sellaista, mitä siinä ei pitäisi olla. Enkeli antaa turvaa ja suojelee. Enkeli kuvaa Jumalan läsnäoloa ja Jumalan varjelusta, elämän perusturvaa ja turvallista pohjaa. Ja nyt enkeli onkin haavoittunut ja heikko.

Sisällissodassa ja myös myöhemmissä sodissa moni perhe joutui kokemaan sen, kun elämältä menee turva ja pohja. Tuo kokemus voi syntyä myös muissa elämänvaiheissa. Kun onnettomuus tai kuolema iskee äkkiarvaamatta. Kun oma tai läheisen sairaus pysäyttää elämän. Suojeleva enkeli on haavoittunut ja heikko. Missä Jumala on?

Tässä maailmassa näyttää syntyvän sellaisia myrskyjä, jotka eivät näytä tyyntyvän. Onko enkeli, onko Kristus yksi haaksirikkoutuneista?

Kertooko haavoittunut enkeli haaksirikkoutuneesta maailmasta ja haaksirikkoutuneesta Kristuksesta?

Onko tämä yksi kuva ristiinnaulitusta Kristuksesta?

Haavoittunut enkeli voisi tänään kuvata Syyriaa, Ukrainaa tai pakolaisveneitä Välimerellä. Haavoittunut enkeli voi tänään kuvata maailman johtajien tapaamista — tai siis viikon päästä. Nuo johtajat tuskin ennättävät enkeliä kantaa, se taitaa edelleen olla lasten tehtävä. Johtajat paistattelevat valokeilassa, joka luo ympärilleen pimeyttä. Maailma näyttää siltä, että sen johtajien jäljiltä löytyy haavoittuneita enkeleitä enemmänkin.

Ikävöimme Kristuksen läsnäoloa elämäämme. Se voi olla juuri ristiinnaulitun läsnäoloa, haavoitetun enkelin läsnäoloa. Ei vielä selvyttä, kirkasta valoa ja varmuutta. Vaan heikkoutta, jossa jotenkin jaksetaan. Pimeyttä, jossa on merkillistä valoa. Kristuksen läsnäolo voi paljastua meille kuin Emmauksen tien kulkijoille, kun murramme leipää tuntemattoman kanssa. Aterioimme yhdessä.

Maalauksessa nuoret vakavat pojat kantavat enkeliä. Pojista näkyy määrätietoisuus: me autamme enkeliä yhdessä, meitä tarvitaan, yhdessä me voimme.

Voisivatko kuvassa olla punaisen ja valkoisen perheen pojat, jotka ovat elämässään tavalla ja toisella kantaneet haavoittunutta enkeliä — yhdessä?

Voisivatko kuvassa olla tämän päivän haavoittuneen enkelin kantajat? Enkelillä voi olla monia nimiä: aikuisilta kolhuja saanut lapsi, maahanmuuttaja, yksinäinen vanhus. Me voimme olla kantajia, ja me voimme olla kannettuja.

Yhdessä pyydämme, Jumala armahda, Jumala auta.

Jumala, lähellesi ikävöin, ole läsnä päivin öin.